

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ:

методичні вказівки
до виконання індивідуальних завдань

Запоріжжя 2025

УДК 658.15+658.012.8 (072)
У66

Рекомендовано Науково-методичною
радою ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ
ПОЛІТЕХНІКА»
(протокол № 3 від 26.12.2025р.)

Укладач:

Якименко-Терещенко Н.В., докт. екон. наук., професор, доцент
кафедри

У66 **Управлінський та фінансовий аналіз** : методичні
вказівки до виконання індивідуальних завдань / уклад.
Н. В. Якименко-Терещенко. Запоріжжя : ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», 2025. 14 с.

Методичні вказівки включають опис індивідуальних завдань для самостійного виконання студентами в межах дисципліни «Управлінський та фінансовий аналіз», вимоги до оформлення, подання та оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань.

Рекомендовано для студентів всіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня освіти.

УДК 658.15+658.012.8 (072)

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ПОРЯДОК ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	5
1.1. Індивідуальне завдання № 1 «Аналіз ресурсозабезпечення і ресурсовикористання в операційній діяльності підприємства»	5
1.2. Індивідуальне завдання № 2 «Ключові методи та прийоми фінансового аналізу»	10
2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ	11
3 ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	12
4 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	13
Додаток А. Приклад оформлення титульного листа індивідуального завдання	14

ВСТУП

«Управлінський та фінансовий аналіз» – базова дисципліна професійної підготовки майбутніх економістів і менеджерів, яка забезпечує формування знань і практичних навичок оцінки фінансово-економічного стану підприємства, обґрунтування управлінських рішень і стратегічного розвитку бізнесу. Курс дозволяє опанувати сучасні методи аналізу, вільно орієнтуватися у фінансовій звітності, інтерпретувати показники діяльності компаній і використовувати їх у процесі планування, контролю та прийняття рішень.

Дисципліна розглядає: методи управлінського аналізу витрат, доходів, прибутку та ефективності бізнес-процесів; інструменти фінансового аналізу звітності підприємства, зокрема показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності; підходи до інвестиційного аналізу й оцінки ефективності проектів; методи прогнозування та оцінки фінансових ризиків; інтегровані системи оцінки діяльності підприємства.

Курс дозволить набути компетенцій щодо застосування аналітичного та методичного інструментарію для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами; пояснення моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки; проведення аналізу функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

Індивідуальне завдання з дисципліни «Управлінський та фінансовий аналіз» – це форма самостійної роботи студента, метою якої є:

- отримання навичок обґрунтування економічних рішень на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів;

- отримання навичок самостійного виявлення проблем економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, розроблення способів їх вирішення.

1 ПОРЯДОК ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1.1 Індивідуальне завдання № 1 «Аналіз ресурсозабезпечення і ресурсовикористання в операційній діяльності підприємства»

Мета: закріпити теоретичні знання та сформувати практичні навички застосування методів управлінського і фінансового аналізу на основі даних діяльності підприємства; оцінити ефективність використання трудових ресурсів, основних засобів та матеріальних витрат шляхом проведення розрахунків економічних показників і факторного аналізу їх динаміки.

Завдання: сформувати у здобувачів освіти практичні навички з:

- факторного аналізу рентабельності персоналу за допомогою мультиплікативної моделі;
- аналізу забезпеченості та використання основних засобів підприємства;
- факторного аналізу прибутку на 1 грн матеріальних витрат.

1. Провести факторний аналіз рентабельності персоналу та зробити висновки.

Ефективність використання трудових ресурсів аналізують за показником рентабельність персоналу. Застосовується така факторна модель:

$$\Pi n = \text{Чр}n \cdot Pn \cdot \Pi n, \quad (1)$$

де Πn – прибуток на 1 працівника промислово-виробничого персоналу (рентабельність персоналу);

$\text{Чр}n$ – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції;

Pn – рентабельність продажу;

Πn – продуктивність праці, тис. грн.

Визначити величину впливу на рентабельність персоналу таких факторів:

- частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції (співвідношення чистого доходу і вартості виробленої (товарної) продукції).

Формула розрахунку:

$$\Pi n = \Delta \text{Чр}n \cdot Pn_0 \cdot \Pi n_0, \quad (2)$$

де $\Delta \text{Чр}n$ – абсолютне відхилення частки реалізованої продукції у вартості виробленої продукції;

Pn_0 – рентабельність продажу за попередній рік;

Πn_0 – продуктивність праці за попередній рік, тис. грн.

- рентабельність продажу.
- Формула розрахунку:

$$\Pi n = \Delta P n \cdot \text{Чрн}_3 \cdot \Pi n_0, \quad (3)$$

де Чрн_3 – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції за звітний рік;

$\Delta P n$ – абсолютне відхилення рентабельності продажу;

Πn_0 – продуктивність праці за попередній рік, тис. грн.

- продуктивність праці.
- Формула розрахунку:

$$\Pi n = P n_3 \cdot \text{Чрн}_3 \cdot \Delta \Pi n, \quad (4)$$

де Чрн_3 – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції за звітний рік;

$P n_3$ – рентабельності продажу за звітний рік;

$\Delta \Pi n$ – абсолютне відхилення продуктивності праці, тис. грн.

Таблиця 1 – Показники та вихідні дані для факторного аналізу рентабельності персоналу

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Прибуток від реалізації продукції, тис.грн			
<i>Варіант 1</i>	800	820	
<i>Варіант 2</i>	1250	1360	
<i>Варіант 3</i>	1200	1140	
<i>Варіант 4</i>	1090	1356	
<i>Варіант 5</i>	430	690	
Средньоспискова чисельність працівників промислово-виробничого персоналу, осіб			
<i>Варіант 1</i>	35	31	
<i>Варіант 2</i>	72	69	
<i>Варіант 3</i>	61	64	
<i>Варіант 4</i>	50	47	
<i>Варіант 5</i>	76	85	
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.			
<i>Варіант 1</i>	25350	24690	
<i>Варіант 2</i>	20300	21600	
<i>Варіант 3</i>	18560	17200	
<i>Варіант 4</i>	19800	20450	
<i>Варіант 5</i>	19600	20130	

Кінець таблиці 1

1	2	3	4
Вартість виробленої продукції (товарна продукція), тис.грн.			
Варіант 1	27800	26470	
Варіант 2	30150	32569	
Варіант 3	32450	30005	
Варіант 4	29500	34600	
Варіант 5	27600	21300	
Рентабельність продаж			
Співвідношення чистого доходу і вартості виробленої продукції			
Продуктивність праці, тис.грн.			
Прибуток від реалізації на 1-го працівника (рентабельність персоналу), тис.грн.			

2. Провести аналіз забезпеченості та використання основних засобів підприємства. Зробити висновки.

Розрахувати:

- коефіцієнт оновлення;
- коефіцієнт вибуття;
- коефіцієнт приросту;
- фондоддача;
- фондомісткість;
- коефіцієнт рентабельності основних засобів.

Таблиця 2 – Вихідні дані для аналізу забезпеченості та використання основних засобів підприємства

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	4
Вартість нових основних засобів, тис.грн.			
Варіант 1	800	700	
Варіант 2	500	300	
Варіант 3	400	450	
Варіант 4	200	700	
Варіант 5	520	150	
Вартість основних засобів на кінець року, тис. грн.			
Варіант 1	450300	460010	
Варіант 2	369000	300000	
Варіант 3	256000	300000	
Варіант 4	310000	330000	
Варіант 5	400000	425000	
Вартість основних засобів, що вибули в звітному періоді, тис. грн.			
Варіант 1	1000	530	
Варіант 2	360	560	
Варіант 3	200	290	
Варіант 4	160	200	
Варіант 5	120	220	

1	2	3	4
Вартість основних засобів на початок звітного року, тис.грн.			
Варіант 1	430700	450300	
Варіант 2	350000	369000	
Варіант 3	243000	256000	
Варіант 4	301000	310000	
Варіант 5	395000	400000	
Вартість виробленої продукції (товарна продукція), тис.грн.			
Варіант 1	27800	26470	
Варіант 2	30150	32569	
Варіант 3	32450	30005	
Варіант 4	29500	34600	
Варіант 5	27600	21300	
Середньорічна вартість основних засобів виробничого призначення, тис. грн.			
Варіант 1	256000	320000	
Варіант 2	200030	230000	
Варіант 3	156000	158000	
Варіант 4	200500	200500	
Варіант 5	202500	236000	
Прибуток від основної операційної діяльності, тис. грн.			
Варіант 1	800	820	
Варіант 2	1250	1360	
Варіант 3	1200	1140	
Варіант 4	1090	1356	
Варіант 5	430	690	

3. Провести факторний аналіз прибутку на 1 грн. матеріальних витрат. Зробити висновки.

Застосовується така факторна модель:

$$Пм = Чрп \cdot Pn \cdot MB, \quad (5)$$

де $Пм$ – - прибуток на 1 грн. матеріальних витрат, грн.;

$Чрп$ – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції;

Pn – рентабельність продажу;

MB – матеріаловіддача, грн.

Визначити величину впливу на прибуток на 1 грн. матеріальних витрат таких факторів:

- частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції (співвідношення чистого доходу і вартості виробленої (товарної) продукції).

Формула розрахунку:

$$Пм = \Delta Чрп \cdot Pn_0 \cdot MB_0, \quad (6)$$

де $\Delta Чрп$ – абсолютне відхилення частки реалізованої продукції у вартості виробленої продукції;

$Рn_0$ – рентабельність продажу за попередній рік;

$МВ_0$ – матеріаловіддача за попередній рік, грн.

- рентабельність продажу.

Формула розрахунку:

$$\Pi_m = \Delta P_n \cdot Чрп_3 \cdot МВ_0, \quad (7)$$

де $Чрп_3$ – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції за звітний рік;

ΔP_n – абсолютне відхилення рентабельності продажу;

$МВ_0$ – матеріаловіддача за попередній рік, грн.

- матеріаловіддача.

Формула розрахунку:

$$\Pi_m = P_n_3 \cdot Чрп_3 \cdot \Delta МВ, \quad (8)$$

де $Чрп_3$ – частка реалізованої продукції у вартості виробленої продукції за звітний рік;

$Рn_3$ – рентабельності продажу за звітний рік;

$\Delta МВ$ – абсолютне відхилення матеріаловіддачі, грн.

Таблиця 3 – Показники та вихідні дані для факторного аналізу прибутку на 1 гривну матеріальних витрат

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1	2	3	3
Прибуток від реалізації продукції, тис.грн			
<i>Варіант 1</i>	800	820	
<i>Варіант 2</i>	1250	1360	
<i>Варіант 3</i>	1200	1140	
<i>Варіант 4</i>	1090	1356	
<i>Варіант 5</i>	430	690	
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.			
<i>Варіант 1</i>	25350	24690	
<i>Варіант 2</i>	20300	21600	
<i>Варіант 3</i>	18560	17200	
<i>Варіант 4</i>	19800	20450	
<i>Варіант 5</i>	19600	20130	

1	2	3	3
Обсяг виробленої продукції (товарна продукція), тис.грн.			
<i>Варіант 1</i>	27800	26470	
<i>Варіант 2</i>	30150	32569	
<i>Варіант 3</i>	32450	30005	
<i>Варіант 4</i>	29500	34600	
<i>Варіант 5</i>	27600	21300	
Матеріальні витрати, тис.грн.			
<i>Варіант 1</i>	12500	13000	
<i>Варіант 2</i>	18900	23000	
<i>Варіант 3</i>	20700	19600	
<i>Варіант 4</i>	15000	17500	
<i>Варіант 5</i>	13600	14800	
Рентабельність продаж, %			
Співвідношення обсягів реалізації і виробництва продукції			
Матеріаловіддача, грн.			
Прибуток на 1 грн. матеріальних витрат, грн.			

1.2 Індивідуальне завдання № 2 «Ключові методи та прийоми фінансового аналізу»

Мета: закріплення здобувачами освіти знань, вмінь та навичок з ключових методів та прийомів фінансового аналізу щодо розрахунків необхідних фінансово-економічних параметрів, що дають об'єктивну картину фінансового стану підприємств.

Індивідуальна робота виконується відповідно нижче наведеної структури завдань щодо аналізу та оцінки фінансового стану підприємства на основі *даних фінансової звітності певного підприємства* (на вибір здобувача освіти).

Структура індивідуального завдання:

1. *Аналіз ефективності та інтенсивності використання активів підприємства:*

- визначити показники інтенсивності використання (оборотності) активів підприємства та оцінити їх динаміку;
- визначити показники рентабельності засобів та оцінити їх динаміку;
- за результатами аналізу зробити висновки.

2. *Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності*

- оцінити абсолютні та відносні показники фінансової стійкості підприємства і оцінити їх динаміку.
- проаналізувати показники платоспроможності підприємства і оцінити їх динаміку (ліквідність балансу, ліквідність активів).
- за результатами аналізу зробити висновки.

2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДІВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Виконане індивідуальне завдання може бути подано у вигляді файлу у форматі doc, .xls, .xlsx і прикріплено до відповідної активності в системі Moodle в форматі pdf.

Індивідуальне завдання виконується українською мовою з дотриманням норм наукового стилю.

Структура індивідуального завдання повинна включати: титульний аркуш (Додаток А) і основну частину.

Якщо подання роботи у вигляді текстового файлу текст роботи повинен бути виконаний у вигляді комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297мм). Текст кожного індивідуального завдання здобувача розміщується на аркуші книжкової або альбомної орієнтації, яка обмежується полями: лівим – 30 мм, правим – 10 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Для великих таблиць і рисунків допускається альбомна орієнтація сторінок, на яких вони розміщені. Текст роботи оформлюється шрифтом Arial, кеглем 14 з одинарним міжрядковим інтервалом. Для таблиць допускається використання шрифту Arial, кеглем 12.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами з наскрізною нумерацією по всьому тексту. Номер сторінки розміщується у правому верхньому куті без крапки в кінці. Титульний аркуш входить до загальної нумерації, але номер сторінки на ній не проставляється.

Назва таблиці складається зі слова «Таблиця», її порядкового номера та заголовка, який стисло відображає зміст поданих у ній даних. Повна назва таблиці зазначається один раз над таблицею зліва, з абзацним відступом.

Якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, над її продовженням із абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х» або «Кінець таблиці Х», де Х – номер таблиці. Таблиці нумеруються арабськими цифрами послідовно в межах усієї роботи.

Заголовки та дані таблиці можуть бути оформлені через одинарний інтервал, шрифтом Arial, 12 кегль.

3 ПОДАННЯ НА ПЕРЕВІРКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Критерії оцінювання результатів виконання індивідуального завдання

Захист індивідуального завдання відбувається на практичному занятті згідно з графіком контрольних точок, передбаченим робочою програмою дисципліни, а оцінка за його виконання виставляється викладачем у відповідній активності в системі Moodle і враховується ним при визначенні поточної успішності здобувача.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за кожне виконане індивідуальне завдання – 14 балів. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.

Критерії оцінювання:

- здобувач вищої освіти підготував індивідуальне завдання за своїм варіантом, в якому вірно розрахував завдання, представив висновок (4 бали);
- здобувач вищої освіти під час захисту демонструє володіння термінологічним апаратом, відповідає на запитання (10 балів)

Додаткові зауваження:

- здобувач вищої освіти може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання, якщо воно не було складено вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Львів : Вид-во «Магнолія2006», 2022. 254 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 532 с.
3. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.
4. Карпенко О. В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання : монографія. Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. 341 с.
5. Гайдаєнко О. М., Шевчук Н. С. Управлінський аналіз : навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, 2015. 151 с.
6. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Р. Б. Сокольська та ін. Харків : Видавництво Іванченка І. С. 2024. 151 с.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО
ЗАВДАННЯ

ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра цифрових технологій та проектно-аналітичних рішень

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ № 1

з навчальної дисципліни «УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

**Аналіз ресурсозабезпечення і ресурсовикористання в операційній
діяльності підприємства**

Виконав (ла): здобувач (ка) вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
« _____ »
гр. ххх-хх-х

(Прізвище, ім'я, по батькові повністю)

Прийняла : д.е.н., доцент кафедри ЦТПАР
Якименко-Терещенко Н.В.

Навчально-методичне видання

Наталія Василівна Якименко-Терещенко

УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

**методичні вказівки
до виконання індивідуальних завдань**

Самостійне електронне мережеве видання

Публікується в авторській редакції